

Česká republika je státem evropské kulturní tradice. Po celou dobu jejího vývoje i za dob státních útvarů, na jejichž hodnoty a tradice navazuje jako jejich právní nástupce, nebylo období, které by nějak výrazně s evropskou kulturní tradicí kontrastovalo. Ať už byly České země v průběhu minulých staletí suverénní, či v područí jiného státního útvaru, za dob nacistické okupace i nesamostatnosti v rámci Habsburské monarchie, vždy se jednalo o postavení založené na evropském kulturně historickém prostředí. Toto prostředí je vázáno na myšlenky křesťanství, v jehož světle se evropské národy poslední dvě tisíciletí vyvíjely. Jeho hmotným projevem promítajícím se do kultury jsou pak předpisy kanonického práva. Není tedy s podivem, že jak kalendář současný tak i jeho proměny v minulých několika staletích silně odrážejí kalendář církevní, daný Kodexem kanonického práva, nebo přinejmenším do značné míry sledují jeho osnovu.

Pohled na svátky v dobách minulých je též třeba chápat v souvislosti s každodenním životem prostého lidu; mnohdy lidu negramotného, zato téměř po celou dobu existence státních útvarů na našem území výhradně lidu křesťanského, ať už konfese katolické či evangelické. A slavení svátků - projevování úcty ke konkrétním duchovním hodnotám - je a bylo výrazem víry a lidové zbožnosti a nikoli z nařízení vrchnosti, a to se v době moderní přenáší do pozitivního práva. Tato víra, zbožnost a úcta lidu dostaly tedy podobu zákonných norem. Tento náhled nám přináší zajímavý poznatek, tedy že pozitivní právní úprava v oblasti státních svátků je právním odrazem toho, co lidé považují za správné, a nikoli opačně, tedy shora subjektům uložená povinnost *facere* či *non facere*, jež by neměla základ v přirozeném vývoji naší

společnosti. Stejně tak i v dobách před vznikem samostatného Československa slavili lidé ty svátky, o nichž věřili, že se slavit mají, zpravidla proto, že se s nimi setkávali při homiliích na nedělních bohoslužbách. V našem dějinném vývoji není znám případ státního svátku, který by byl právním předpisem vnucen lidu proti jeho vůli třeba jako výraz politické přináležitosti, a to ani v době nesvobody mezi lety 1948 - 1989. Vždy existovala značná část naší společnosti, jež měla za správné vyjádřit jistým dnem v roce úctu k tradici, osobě nebo významnému aktu. A protože mnoho ze státem uznaných svátků má vztah k významným osobám a milníkům naší státnosti (odtud též výraz „státní svátek“), je úcta k oslavovaným a připomínaným osobám nebo významným událostem znakem národní sounáležitosti a výrazem vědomí české státnosti.